

Vertaalworkshop *Literatuur en identiteit*

Van **6 tot en met 13 juli 2018** organiseert de afdeling Nederlandistiek aan de Universität Wien in het kader van het Ceepus-programma (2017-2018) in samenwerking met de ELTE, DCC en COMENIUS een vertaalworkshop rond het thema 'Literatuur en identiteit'.

Literaturen en culturen identificeren elkaar wederzijds, niet alleen in en door de confrontatie met andere literaturen en andere culturen; ook in en door de wisselwerking met de eigen context en met andere contexten. Literaturen zijn steeds in beweging, hun identiteiten zijn geen essenties. Niet alleen teksten, ook literaturen worden in en door vertalingen geïdentificeerd.

Tijdens deze summerschool willen we ons concentreren op vijf processen die tijdens dit identificatieproces een belangrijke rol spelen:

- **Selectie:** Hoewel de redenen die bepalen waarom een tekst wordt vertaald zeer verschillend zijn en lang niet altijd even duidelijk, zijn we toch snel geneigd om op basis van het succes van het vertaalde corpus uitspraken te doen over de status van een literatuur in het buitenland. Vragen die bij dit thema aan bod kunnen komen zijn onder andere: welke (literaire) identiteiten worden waarom en hoe gelegitimeerd? In welke context wordt de status van een literatuur in vertaling beoordeeld? Welke rol spelen vertalingen uit andere literaturen in dit proces?
- **Productie:** Hier interesseert ons in eerste instantie de paratextuele omkadering van de literatuur in vertaling in de meest brede zin van het woord. Het gaat dus niet alleen om de materiele context van de boeken, maar ook om de voor- en nawoorden en de receptie in kranten en tijdschriften. Hoe dragen deze bij tot de identificatie van een literatuur? In hoeverre worden vertalingen daardoor bepaald?
- **Wisselwerking:** Onderzoek toont aan dat de relatie tussen centrum en periferie tijdens het vertalen een rol speelt, vooral als uit een 'kleine literatuur' wordt vertaald. Vanuit deze invalshoek kan worden gekeken naar hoe vertalingen de literatuur van het doeltaalgebied beïnvloeden. Speelt deze gedachte een rol tijdens het vertalen? Is de literaire cultuur waarnaar we vertalen open of gesloten? Wat zijn de kenmerken van een open, resp. gesloten literatuur? Hoe houden we hiermee rekening tijdens het vertalen?
- **Consumptie:** Vertaalsociologen hebben aangetoond dat literatuur uit literaire systemen die dicht bij de doelcultuur staan gemakkelijker ontvangen wordt (aspecten die een rol spelen zijn bijvoorbeeld: 'geographical proximity, related languages, extensive trade transaction and professional contacts [including contact between publishers], tourism and migration across borders' Heilbron & Van Es 2015). Ons interesseert in dit verband niet alleen de manier waarop literatuur uiteindelijk door lezers wordt geïdentificeerd, maar ook de specifieke rol en verantwoordelijkheid van de vertaler/vertaalster. Tijdens de discussie over dit aspect van het identificatieproces zullen we ons laten leiden door vragen als: In hoeverre, waarom en hoe versterkt of vermindert de vertaler/vertaalster culturele verschillen? (Waarom) Maakt men een verschil tussen Nederlandse en Vlaamse literatuur in vertaling?

- **Globalisering:** Vast staat dat het globaliseringsproces niet voorbij is gegaan aan de culturele ontwikkeling. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de productie van de vertalingen. Maar wat betekent dit voor de concrete praktijk van het vertalen? Wordt er steeds meer doeltaalgericht vertaald, steeds minder voor niches gewerkt; steeds meer aandacht besteed aan een zo breed mogelijke doorvoer van cultuurgoederen van elders? Welke rol speelt het concept 'wereldliteratuur' hierbij?

De lesdagen zullen steeds beginnen met een inleidend college waarbij in eerste instantie theoretisch wordt gereflecteerd over de bovenvermelde aandachtspunten en vragen. Daarna volgen workshops waarin de verschillende invalshoeken aan de hand van specifieke casussen uitgebreider worden behandeld. Ook zal er aandacht zijn voor de concrete omzetting van deze thema's tijdens het vertaalproces.

De workshop 'Literatuur en identiteit' is een *univie:summer school* waar de deelnemers 5 ECTS voor krijgen. De studenten worden tijdens de workshops begeleid door docenten afkomstig van verschillende universiteiten in Centraal-Europa. De workshop biedt plaats aan ca. 20 studenten. Per deelnemer voorziet CEEPUS een beurs van €470. Geïnteresseerde studenten kunnen tot uiterlijk **30 september 2017** solliciteren via de CEEPUS-website. (www.ceepus.info). Selecteer bij aanmelding 'short term excursion' (zie screenshot onderaan).

De nominatie van de beursstudenten zal begin oktober in samenwerking met de coördinatoren gebeuren.